នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០៤/២៣-០៩-២០២១-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក(០៦)

ភាគីដាក់ឯកសារ: មេធាវីការពារក្តីរបស់ យឹម ទិត្យ

ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

ភាសាដើម: អង់គ្លេស

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ០១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២១

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 01-Nov-2021, 14:12
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សម្ងាត់

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ ក.ស.ច.ស ឬ អង្គជំនុំជម្រះ: **សាធារណៈ/Public**

ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទឯកសារ:

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន:

ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:

ហត្ថលេខា:

ចម្លើយតបរបស់ យឹម ទិត្យ ទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ អំពីការខកខានរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះក្នុងការបញ្ជូនសំណុំរឿង ០០៤ ទៅជំនុំជម្រះដូចដែលបានតម្រូវដោយក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិ អ.វ.ត.ក

ដាក់ដោយ៖

សហមេធាវី

ស៊ូ មូស្សេន្នី
Suzana TOMANOVIĆ

ផ្ញើជូន៖

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

ចៅក្រម គង់ ស្រីម ប្រធាន

ចៅក្រម C. N. JAYASINGHE

ចៅក្រម សោម សិរីវឌ្ឍ

ចៅក្រម Florence Ndepele MUMBA

ចៅក្រម ម៉ុង មុន្នីចរិយា

ចៅក្រម Maureen HARDING CLARK

ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

ជា លាង

Brenda J HOLLIS

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់ ក្នុងសំណុំរឿង 004

សេចក្តីផ្តើម

1. លោក យឹម ទិត្យ តាមរយៈសហមេធាវីរបស់គាត់ (“មេធាវីការពារក្តី”) តទៅនេះសូមដាក់ជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល(“អ.ជ.ត.ក”)នូវចម្លើយតបរបស់គាត់ទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិអំពីការខកខានរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះក្នុងការបញ្ជូនសំណុំរឿង ០០៤ ទៅជំនុំជម្រះដូចដែលបានតម្រូវដោយក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត អ.វ.ត.ក (“បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ស.ព.អ”) ជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរ (“ចម្លើយតប”)។ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំដោយគោរពចំពោះ អ.ជ.ត.ក មេត្តាធ្វើការបដិសេធមិនអនុវត្តយុត្តាធិការដែលមានជាប់មកជាមួយរបស់ខ្លួនលើសំណុំរឿង០០៤ ដោយសារតែនៅពេលនេះ ស.ច.ស មានយុត្តាធិការផ្តាច់មុខទៅលើសំណុំរឿងនេះ។ អ.ជ.ត.ក គួរតែបដិសេធបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ស.ព.អ តាំងពីដំបូង (*in limine*)។ ម្យ៉ាងវិញទៀត អ.ជ.ត.ក គួរតែបដិសេធបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ស.ព.អ ដោយសារមូលដ្ឋាន ក, ខ និង គ ស្វែងរកការដោះស្រាយឡើងវិញដោយមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតនូវបញ្ហា ដែលបានសម្រេចពីមុន ហើយមូលដ្ឋាន ឃ គឺមិនពាក់ពន្ធ័ដោយហេតុថាការសម្រេចតាមផ្លូវតុលាការគឺជាការអនុវត្តមិនចាំបាច់។ លើសពីនេះទៀត មូលដ្ឋានរបស់ ស.ព.អ ទាំងអស់ គឺមិនអាចទទួលយកបាននៅចំពោះមុខ អ.ជ.ត.ក ឡើយ ដោយអនុលោមតាមវិធាន ១០៤(១) និង ១០៥(៤)។

I. ប្រវត្តិនីតិវិធី

2. នៅថ្ងៃទី១៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានចេញ *សេចក្តីពិចារណាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ*នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ (សេចក្តីពិចារណារបស់ អ.ប.ជ)[1]។

3. នៅថ្ងៃទី២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ (“ស.ព.អ”) បានដាក់សំណើសុំទៅ អ.ជ.ត.ក តាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិច ស្នើសុំពន្យាររយៈពេលកំណត់ដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជូន អ.ជ.ត.ក ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីដែល ស.ព.អ បានអះអាងថា “ជាធម្មតា សេចក្តីសន្និដ្ឋាននេះរំពឹងថានឹងត្រូវដាក់ [...] ក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃចេញសេចក្តីពិចារណាលើសំណុំរឿង ០០៤”[2]។

---

[1] *សេចក្តីពិចារណាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ* ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ឯកសារលេខ D381/45 និង D382/43។

[2] សារអេឡិចត្រូនិចពីសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ “សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិសុំពន្យារពេលដាក់សារណាក្នុងសំណុំរឿង០០៤” ចុះថ្ងៃ២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១។

4. នៅថ្ងៃទី២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ មេធាវីការពារក្ដីបានឆ្លើយតបតាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិច ដោយជំទាស់ការអះអាងរបស់ ស.ព.អ ថា សេចក្ដីពិចារណារបស់ អ.ប.ជ គឺជាសេចក្ដីសម្រេចបើកផ្លូវប្ដឹងសាទុក្ខទៅ អ.ជ.ត.ក ហើយវាមានភាពចាំបាច់ត្រូវស្ដាប់សេចក្ដីសន្និដ្ឋានជាមុនពីមេធាវីការពារក្ដីមុនពេលសម្រេចលើបញ្ហានេះ[3]។

5. នៅថ្ងៃទី០៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ អ.ជ.ត.ក បានចេញ*សេចក្ដីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិសុំពន្យារពេលដាក់សេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្លួន ពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្ដីពិចារណារបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះលើដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៤*[4]។

6. នៅថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ មេធាវីការពារក្ដីបានដាក់ *សំណើរបស់ យឹម ទិត្យ សុំសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតឱ្យ បញ្ជប់ បោះត្រា ដាក់បញ្ចូលសំណុំរឿង ០០៤ ទៅក្នុងបណ្ណសារជាបន្ទាន់* (សំណើរបស់មេធាវីការពារក្ដីស្នើទៅ ស.ច.ស") ជាភាសាអង់គ្លេស ហើយត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០២១[5]។ សំណៅជាភាសាខ្មែរត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី ២៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០២១។

7. ទោះយ៉ាងណាក្ដី ដោយមិនយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះអត្ថិភាពនៃស្ថាប័នតុលាការដែលដំណើរការពេញលេញ នៅក្នុង អ.វ.ត.ក ដូចជា ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត (ក.ស.ច.ស), អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និង អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (អ.ជ.ដ) ស.ព.អ បានដាក់បណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួនទៅ អ.ជ.ត.ក នៅថ្ងៃទី២០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ ហើយត្រូវបានជូនដំណឹងជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរ នៅថ្ងៃទី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០២១។[6]

---

[3] សារអេឡិចត្រូនិចពីមេធាវីការពារក្ដី "កម្មវត្ថុ៖ សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិសុំពន្យារពេលដាក់សារណាក្នុងសំណុំរឿង០០៤" ចុះថ្ងៃ២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១។

[4] *សេចក្ដីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិសុំពន្យារពេលដាក់សារណារបស់គាត់ពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្ដីពិចារណាលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៤* ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ ឯកសារលេខ No. 2/2។

[5] *សំណើរបស់ យឹម ទិត្យ សុំសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតឱ្យ បញ្ចប់ បោះត្រា ដាក់បញ្ចូលសំណុំរឿង ០០៤ ទៅក្នុងបណ្ណសារជាបន្ទាន់* ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ ឯកសារលេខ D386។

[6] *បណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ អំពីការខកខានរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះក្នុងការបញ្ជូនសំណុំរឿង ០០៤ ទៅជំនុំជម្រះដូចដែលបានតម្រូវ ដោយក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិ អ.វ.ត.ក* ចុះថ្ងៃទី២០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ ឯកសារលេខ No. 2។

II. ច្បាប់ជាធរមាន

8. វិធាន ២១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធថា៖

១. ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា វិធានផ្ទៃក្នុង សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត និងបទបញ្ជារដ្ឋបាលទាំងអស់ជាធរមាន ត្រូវតែបកស្រាយក្នុងន័យការពារជានិច្ចដល់ផលប្រយោជន៍របស់ជនសង្ស័យ ជនត្រូវចោទ ជនជាប់ចោទ និងជនរងគ្រោះ ដើម្បីធានាអំពីសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់ និងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រកបដោយតម្លាភាព ដោយគិតដល់លក្ខណៈពិសេសរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា និងកិច្ចព្រមព្រៀង។

ក្នុងបរិបទនេះ៖

ក-ដំណើរការនីតិវិធីនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញត្រូវតែមានយុត្តិធម៌ និងត្រូវគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ ហើយត្រូវរក្សាបាននូវតុល្យភាពរវាងសិទ្ធិរបស់ភាគីទាំងឡាយ។ នីតិវិធីត្រូវធានាឲ្យបាននូវភាពដាច់ដោយឡែកពីគ្នារវាងអាជ្ញាធរដែលទទួលបន្ទុកការចោទប្រកាន់ និងអាជ្ញាធរដែលទទួលបន្ទុកការវិនិច្ឆ័យទោស។

ខ-បុគ្គលទាំងឡាយដែលរកឃើញថា ស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពស្រដៀងគ្នា និងត្រូវបានចោទប្រកាន់ចំពោះបទល្មើសដូចគ្នា ត្រូវយកវិធានដូចគ្នាមកអនុវត្ត។

គ-អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញត្រូវធានាថា ជនរងគ្រោះត្រូវទទួលបានការជូនព័ត៌មាន ហើយសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះត្រូវបានការពារក្នុងអំឡុងពេលនៃដំណើរការនីតិវិធីរឿងក្តី។

ឃ-ជនណាដែលត្រូវបានសង្ស័យ ឬ ត្រូវបានចោទប្រកាន់ ត្រូវចាត់ទុកថាគ្មានទោស ដរាបណាពិរុទ្ធភាពរបស់គេមិនទាន់ត្រូវបានរកឃើញ។ ជនទាំងនេះមានសិទ្ធិទទួលបានដំណឹងអំពីបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ចំពោះខ្លួន និងមានមេធាវីការពារតាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន ហើយនិងនៅក្នុងគ្រប់ដំណាក់កាលទាំងអស់នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដល់គេអំពីសិទ្ធិនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយតប។

[...]

៤. ការសម្រេចសេចក្ដីលើការចោទប្រកាន់ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញត្រូវធ្វើការជំនុំជម្រះក្នុងរយៈពេលមួយសមស្រប។

9. វិធាន ៦៩(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា៖

២. នៅពេលដែលគ្មានបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវបិទសំណុំរឿងដោយមានបោះត្រាលើសំណុំរឿង និង៖

ក) ប្រសិនបើមានដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ក្រឡាបញ្ជីរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅក្រឡាបញ្ជីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការ។

ខ) ប្រសិនបើមានដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់ សំណុំរឿងត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងបណ្ណាសារ ក្រោយផុតរយៈពេលធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍។

10. វិធាន ៧៧(១៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធថា៖“សេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះតម្រូវឲ្យមានសម្លេងគាំទ្រជាវិជ្ជមានពីចៅក្រម៤ (បួន) រូបយ៉ាងតិច។ សេចក្ដីសម្រេចនេះត្រូវបិទផ្លូវតវ៉ា។”

11. វិធាន ៧៧(១៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា៖

សេចក្ដីសម្រេចទាំងអស់ស្ថិតនៅក្នុងវិធាននេះ រួមទាំងគំនិតជំទាស់ផងត្រូវមានសំអាងហេតុ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមទាំងនោះ។ សេចក្ដីសម្រេចនេះ ត្រូវជូនដំណឹងដល់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា និងភាគីដទៃទៀតដោយក្រឡាបញ្ជីរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវបន្តកិច្ចនីតិវិធីជាបន្ទាន់ស្របតាមសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។

12. វិធាន ១០៤(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធថា៖

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលត្រូវសម្រេចលើបណ្ដឹងសាទុក្ខ ជំទាស់ទៅនឹងសាលក្រមលើអង្គសេចក្ដី ឬសេចក្ដីសម្រេចនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដូចខាងក្រោម៖

ក. កំហុសលើអង្គច្បាប់ ដែលនាំឱ្យមោឃៈ សាលក្រមលើអង្គសេចក្ដី ឬសេចក្ដីសម្រេចនោះ។

ឬ

ខ. កំហុសនៃអង្គហេតុ ដែលនាំឱ្យសាលក្រមលើអង្គសេចក្ដី ឬ សេចក្ដីសម្រេចនោះមានភាពមិនយុត្តិធម៌។

បន្ថែមពីនេះ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ប្រឆាំងទៅនឹងសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចធ្វើទៅបានដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការភាន់ច្រឡំ ដែលស្ដែងចេញពីការប្រើឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បណ្ដឹងសាទុក្ខ។

13. វិធាន ១០៤(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធថា៖ “សេចក្ដីសម្រេចនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដូចខាងក្រោមត្រូវបានបើកផ្លូវឱ្យប្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ៖ ក. សេចក្ដីសម្រេចដែលមានអានុភាពបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី [។] ”

14. វិធាន ១០៥(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា៖

ភាគីដែលមានបំណងប្ដឹងសាទុក្ខចំពោះសេចក្ដីសម្រេចណាមួយរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលបើកផ្លូវសាទុក្ខភ្លាមៗ អនុលោមតាមវិធាន ១០៤(៤) ត្រូវដាក់បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗនេះ ដោយបញ្ជាក់ពីមូលដ្ឋានគាំទ្របណ្ដឹងសាទុក្ខ និងទឡ្ហីករណ៍នានា។ មូលដ្ឋាននីមួយៗនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខត្រូវ៖

ក. បញ្ជាក់អំពីកំហុសអង្គច្បាប់ និងត្រូវបង្ហាញថាកំហុសនោះបណ្ដាលឱ្យសេចក្ដីសម្រេចមានមោឃភាព។ ឬ

ខ. បញ្ជាក់អំពីកំហុសដែលស្តែងឡើងពីការប្រើឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលនាំឲ្យមានការប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខ។ ឬ

គ. បញ្ជាក់អំពីកំហុសអង្គហេតុ និងត្រូវបង្ហាញថាកំហុសនេះនាំឲ្យមានការភ័ន្តច្រឡំក្នុងការសម្រេចសេចក្តីរបស់តុលាការ។

15. វិធាន ១០៥(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា៖ "រាល់បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបង្ហាញផងដែរអំពីមូលដ្ឋាន ឬខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសម្រេចដែលខ្លួនជំទាស់ដោយយោងលេខទំព័រ និងវាក្យខណ្ឌជាក់លាក់នៃសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។"

III. បទដ្ឋាននៃការពិនិត្យឡើងវិញលើបណ្តឹងសាទុក្ខ

16. ដោយយោងតាម "បទដ្ឋាននៃការពិនិត្យឡើងវិញលើបណ្តឹងសាទុក្ខ ជំទាស់ទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចដូចមានចែងនៅក្នុងវិធាន១០៤(១) និង ១០៥(៤) អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលត្រូវធ្វើការសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដូចខាងក្រោម៖ (ក) កំហុសលើអង្គច្បាប់ដែលនាំឲ្យមោឃៈ សាលក្រមលើអង្គសេចក្តី ឬសេចក្តីសម្រេចនោះ។ (ខ) កំហុសនៃអង្គហេតុដែលនាំឲ្យសាលក្រមលើអង្គសេចក្តី ឬ សេចក្តីសម្រេចនោះមានភាពមិនយុត្តិធម៌។ ឬ (គ) កំហុសដែលស្តែងឡើងពីការប្រើឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលនាំឲ្យមានការប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ ស.ព.អ "។[7]

17. នៅពេលដែល អ.ជ.ត.ក ពិចារណាថាបណ្តឹងសាទុក្ខ មិនបានអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃវិធាន ១០៤(៤)(ក) នោះនឹងរកឃើញថាបណ្តឹងសាទុក្ខមិនអាចទទួលយកបានឡើយ។[8] នៅក្នុងកាលៈ

---

[7] សំណុំរឿង ០០៤/២ *សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិប្រឆាំងនឹងការបញ្ចប់អានុភាពសំណុំរឿង ០០៤/២ របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង* ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០ ឯកសារលេខ E004/2/1/1/2 (សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២), កថាខណ្ឌ ៣៦។

[8] សូមមើលសំណុំរឿង ០០២, *សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពីអញ្ញត្រកម្មរបស់លោក អៀង សារី តាមវិធាន ៨៩ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (គោលការណ៍គ្មានការកាត់ទោសពីរដងចំពោះបទល្មើសតែមួយ (Ne Bis in Idem) និងការលើកលែងទោស និងការអនុគ្រោះទោស)* ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២ ឯកសារលេខ E51/15/1/2 , ទំព័រ ២ (ដោយពិចារណាថា យុត្តិសាស្ត្រនៃ អ.ជ.ត.ក កំណត់ថា វិធាន ១០៤(៤)(ក) ពិចារណាតែអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចដែលមានឥទ្ធិពលនៃការបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធី ផ្ទុយទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចទាំងអស់ដែលទាក់ទងនឹងយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក។) សូមមើលសំណុំរឿង ០០២, *សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀង*

ទេសៈនេះ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ អ.ជ.ត.ក បានរកឃើញថា បណ្តឹងសាទុក្ខអាចទទួលយកបាន - តែដោយគ្រាន់តែយោងទៅតាមយុត្តាធិការដែលមានជាប់មកជាមួយរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ - ដើម្បីធានាថា សច្ចភាពផ្លូវច្បាប់ និងការបញ្ចប់ត្រូវទទួលបានក្នុងការកំណត់នៃរឿងក្តីនេះ និងបញ្ជាក់នូវសុចរិតភាពនៃស្ថាប័ន អ.វ.ត.ក។"[9]

18. នៅពេលដែលបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ស្នើសុំ អ.ជ.ត.ក ឲ្យងាកចេញពីសេចក្តីសម្រេចពីមុន ផលប្រយោជន៍នៃសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់ និងភាពអាចព្យាករណ៍បានតម្រូវឱ្យម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខបង្ហាញ "សំអាងហេតុត្រឹមត្រូវសមហេតុផលជាប្រយោជន៍យុត្តិធម៌"[10]។ ការងាកចេញគឺជា "ករណីលើកលែង" ចំពោះវិធានដែលសេចក្តីសម្រេចពីមុនត្រូវអនុវត្តតាម "ហើយអាចងាកចេញបានតែក្នុងករណីលើកលែង ហើយអាចធ្វើបែបនេះបាន បន្ទាប់ពីបានពិចារណាយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់បំផុតចំពោះសេចក្តីសម្រេចពីមុនៗ "ទាំងលើបញ្ហាអង្គច្បាប់ រួមទាំងឯកសារនានាដែលដកស្រង់មកធ្វើជាសំអាង និងបញ្ហាអង្គហេតុ [*sic*]""[11]។ ក្នុងករណីដែល សំអាងហេតុត្រឹមត្រូវសមហេតុផលអនុញ្ញាតឲ្យមានការងាកចេញ រួមបញ្ចូលនៅពេលដែលសេចក្តីសម្រេចនោះ "ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយខុសឆ្គង ជាធម្មតាដោយសារចៅក្រមមួយរូប ឬច្រើនបានទទួលព័ត៌មានពុំត្រឹមត្រូវអំពីច្បាប់ជាធរមាន"។[12] ហេតុដូចនេះ នៅពេលដែល បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ស្នើសុំ អ.ជ.ត.ក ឱ្យងាកចេញពីការសន្និដ្ឋាននៃច្បាប់របស់ខ្លួននៅក្នុងករណីមុនៗ វាត្រូវតែបង្ហាញថាមានកំហុសឲ្យច្បាស់លាស់

សារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា សុំដកលក្ខខណ្ឌតម្រូវស្តីពីទំនាក់ទំនងនៃជម្លោះប្រដាប់អាវុធចេញពីនិយមន័យនៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២ ឯកសារលេខ E95/8/1/4, កថាខណ្ឌ ៨, ទំព័រ ២។

[9] សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២, កថាខណ្ឌ ៦៥។

[10] សំណុំរឿង ០០៣ សេចក្តីពិចារណារបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងដីកាសម្រេចស្តីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់ឈ្មោះ ជុំ នៅ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣ ឯកសារលេខ D11/3/4/2, មតិយោបល់របស់ ចៅក្រម Chung និងចៅក្រម Downing នៅកថាខណ្ឌ ១៦-១៧ ("មតិយោបល់របស់ចៅក្រម Chung និងចៅក្រម Downing")។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការ ICTY រឿងក្តីរវាង *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Aleksovski* (សំណុំរឿងលេខ IT-94-14/1-A), "សាលដីកាសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍" ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០០ កថាខណ្ឌ ១០៨។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការ ICTY រឿងក្តីរវាង *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Semanza* (សំណុំរឿងលេខ ICTR-97-20-A) "សេចក្តីសម្រេច" ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០០ កថាខណ្ឌ ៩២។

[11] មតិយោបល់របស់ ចៅក្រម Chung និងចៅក្រម Downing កថាខណ្ឌ ១៧ (ការដកស្រង់ខាងក្នុង ត្រូវបានលុបចោល)។

[12] មតិយោបល់របស់ ចៅក្រម Chung និងចៅក្រម Downing កថាខណ្ឌ ១៦ (ការដកស្រង់ខាងក្នុង ត្រូវបានលុបចោល)។

នៅសំអាងហេតុរបស់ អ.ជ.ត.ក ឬ ការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងកាលៈទេសៈដែលតម្រូវឱ្យ អ.ជ.ត.ក មានសេចក្តីសម្រេចខុសគ្នា។[13]

19. “រាល់ទឡ្ហីករណ៍របស់ភាគីទាំងឡាយណាដែល គ្មានសក្តានុពលបង្កឱ្យមានការកែប្រែ ឬ បង្កឱ្យមានការកែសម្រួលដីកាសម្រេចដែលរងការជំទាស់ទេនោះ អាចនឹងត្រូវបានបដិសេធចោលភ្លាមៗដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលហើយក៏មិនចាំបាច់ត្រូវធ្វើការពិចារណាលើអង្គសេចក្តីដែរ។”[14] ទឡ្ហីករណ៍បែបនេះរួមមាន៖ (i)ទឡ្ហីករណ៍ដដែលៗ ដែលគ្មានការបង្ហាញអំពីមូលហេតុនៃការបដិសេធរបស់ខ្លួនបង្កើតជាកំហុស[15] (ii)ទឡ្ហីករណ៍ដែល “ទទួលរងនូវភាពមិនគ្រប់គ្រាន់ដទៃទៀតតាមទម្រង់ការ និងដោយជាក់ស្តែង”[16] និង (iii)“ទឡ្ហីករណ៍ដែលមិនជាប់ពាក់ពន្ធ័យ៉ាងច្បាស់”។[17]

IV. ភាពដែលអាចទទួលយកបាន

i. បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ស.ព.អ មិនអាចទទួលយកបានទេ ដោយសារ ស.ច.ស មានយុត្តាធិការផ្តាច់មុខលើសំណុំរឿង ០០៤

---

[13] សំណុំរឿង ០០២ *សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញនូវសេចក្តីសម្រេចអំពីការស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលានិងចំនួនទំព័រលើសេចក្តីជូនដំណឹង អំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ* ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារលេខ F44/1 ទំព័រ២។ សំណុំរឿង០០២ *សេចក្តីសម្រេចលើសារណារបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាស្តីពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជាមួយនឹងសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ* ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ ឯកសារលេខ F30/16/1 ទំព័រ ៣។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការ ICTY រឿងក្តីរវាង *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Šešelj,* សំណុំរឿងលេខ IT-03-67-AR72.1, “សេចក្តីសម្រេចលើញត្តិសុំពិចារណាឡើងវិញនូវ “សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បន្ទាន់បង្គំ ពាក់ពន្ធ័នឹងអញ្ញត្រកម្មយុត្តាធិការ” ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៤” ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ កថាខណ្ឌ ៩។

[14] សំណុំរឿង ០០១ *សាលដីកាសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ* ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១២ ឯកសារលេខ F28 (“សាលដីកាសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០១”) កថាខណ្ឌ ២០។

[15] សាលដីកាសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០១, កថាខណ្ឌ ២០។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការ ICTY រឿងក្តីរវាង *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Stanišić និង Simatović* សំណុំរឿងលេខ IT-03-69-A “សាលដីកា” ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ កថាខណ្ឌ ២២។

[16] សាលដីកាសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០១, កថាខណ្ឌ ២០។

[17] អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការ ICTY រឿងក្តីរវាង *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Stanišić និង Simatović* សំណុំរឿងលេខ IT-03-69-A “សាលដីកា” ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ កថាខណ្ឌ ២២។

20. ស.ព.អ ស្នើសុំ អ.ជ.ត.ក ដោយខុសឆ្គង ឲ្យទទួលយកថាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ស.ព.អ ស្ថិតក្រោមយុត្តាធិការដែលមានជាប់មកជាមួយ និងបញ្ជាឲ្យបញ្ជូនសំណុំរឿង ០០៤ ទៅ អ.ជ.ស.ដ ដើម្បីជំនុំជម្រះ។[18] ការធ្វើដូចនេះ ស.ព.អ មិនទទួលស្គាល់ថា ស.ច.ស ទទួលយកសំណុំរឿង ០០៤ និង មានយុត្តាធិការផ្តាច់មុខ។

21. វាជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ អ.វ.ត.ក ដែលសេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ប.ជ មិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការប្តឹងសាទុក្ខទៅ អ.ជ.ត.ក ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងវិធាន ៧៧(១៣)។ ជាពិសេសនៅក្នុងផ្នែកសេចក្តីសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទ នៃសេចក្តីពិចារណារបស់ អ.ប.ជ ចៅក្រមទាំងអស់បានសម្រេច(ជាឯកច្ឆន្ទ)ថា "សេចក្តីសម្រេចនេះបិទផ្លូវតវ៉ា"។[19] ជាងនេះទៅទៀត សេចក្តីពិចារណារបស់ អ.ប.ជ មិនមែនជាសេចក្តីសម្រេច ឬ សាលក្រមរបស់ អ.ជ.ស.ដ ដែលអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បានស្ថិតនៅក្រោមវិធាន ១០៤(៤)(ក) ឬ វិធាន ១០៥(៤) ដែលគ្មានមូលដ្ឋាន ណាមួយ របស់ ស.ព.អ នៅមូលដ្ឋាន ក, ខ, គ និង ឃ អាចទទួលយកបាន ដោយផ្អែកលើនីតិវិធីដែលមានចែងក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងឡើយ។

22. ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មេធាវីការពារក្តីទទួលស្គាល់យុត្តាធិការដែលមានជាប់មកជាមួយរបស់ អ.ជ.ត.ក ដើម្បីបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធី នៅក្នុងកាលៈទេសៈដែលមានកំណត់។ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួននៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ អ.ជ.ត.ក បានសម្រេចថា បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ស.ព.អ មិនអាចទទួលយកបាន អនុលោមតាមវិធាន១០៤(៤)(ក) និង វិធាន ១០៥(៤)។[20] អ.ជ.ត.ក បានសម្រេចចិត្តប្រើឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន "ដើម្បីផលប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌ និងភាពត្រឹមត្រូវ ហើយទទួលយកបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ ដើម្បីធានាបាននូវសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់ និងការបញ្ចប់"[21]

---

[18] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ១១-១៦, ៣១-៣៥, ៧៤។

[19] សេចក្តីពិចារណារបស់ អ.ប.ជ កថាខណ្ឌ ៤៩។

[20] សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២, កថាខណ្ឌ ៥៧ និង៦៥។

[21] សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២, កថាខណ្ឌ ៤០,៤២,៤៤,៥៨ និង៦០។ អ.ជ.ត.ក បានធ្វើដូច្នេះនៅលើមូលដ្ឋានយុត្តាធិការដែលបានស្នើសុំដោយ ស.ព.អ (ស.ព.អ បានស្នើសុំឲ្យ អ.ជ.ត.ក "ដោះស្រាយបញ្ហាអង្គច្បាប់មុនពេលវាមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់" និង"អនុវត្តយុត្តាធិការដែលមានជាប់មកជាមួយរបស់ខ្លួនដើម្បីសម្រេចថាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អាចទទួលយកបានដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដែល"មានតម្រូវការចាំបាច់ដើម្បីធានាឱ្យមានការគ្រប់គ្រងល្អ និងយុត្តិធម៌" ខណៈពេលដែលមេធាវីការពារក្តី អោ អាន មិនគាំទ្រការអនុវត្តយុត្តាធិការដែលមានជាប់មកជាមួយរបស់ អ.ជ.ត.ក)។

នៅក្នុងកាលៈទេសៈដែល ស.ច.ស មិនដំណើរការពេញលេញ ហើយវាមិនច្បាស់ថាស្ថាប័នណាមួយដែលអាចទទួលយកសំណុំរឿង ០០៤/២ បន្ទាប់ពីសេចក្តីពិចារណារបស់ អ.ប.ជ ។

23. កត្តាចាំបាច់ដែលដាក់កាតព្វកិច្ចឱ្យ អ.ជ.ត.ក ឱ្យធានាបាននូវសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់ និងការបញ្ចប់ត្រូវទទួលបានក្នុងការសម្រេចនៃសំណុំរឿង០០៤/២ មិនមាននៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ នោះទេ។[22]

24. ស.ព.អ បំភាន់ អ.ជ.ត.ក ដោយការជ្រើសរើសតែសំអាងហេតុដែលគាំទ្របណ្តឹងរបស់ខ្លួន ពីក្នុងសេចក្តីពិចារណារបស់ អ.ប.ជ ហើយលុបចេញពីសារណារបស់ខ្លួនទៅ អ.ជ.ត.ក ចំពោះការណ៍ដែល អ.ប.ជ យល់ឃើញថាចាប់ពីការចេញសេចក្តីពិចារណាទាំងនោះ គឺ ស.ច.ស ត្រូវទទួលយកសំណុំរឿង ០០៤។[23] អ.ប.ជ ជាឯកច្ឆន្ទ "បានប្រកាសថា ការចេញដីកាដំណោះស្រាយពីរដែលផ្ទុយគ្នារបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត គឺខុសច្បាប់ដែលរំលោភបំពានក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តរបស់ អ.វ.ត.ក" ដោយយល់ឃើញថា "ស.ច.ស មានភារកិច្ចតាមផ្លូវតុលាការក្នុងការសម្រេចលើបញ្ហាដែលមានវិវាទ ដែលពួកគាត់បានទទួល"[24]។ អ.ប.ជ បានបញ្ជាក់ទៀតថា "ក្នុងករណីដែលការខ្វែងយោបល់គ្នារបស់ពួកគាត់ រារាំងពួកគាត់មិនឱ្យឈានទៅដល់ការសម្រេចជាស្ថាពររួមគ្នាទៅលើបញ្ហាបែបនេះ ពួកគាត់នៅតែចាំបាច់ត្រូវបញ្ចប់ ភារកិច្ចតាមផ្លូវតុលាការរួមគ្នានេះដោយគោរពទៅតាមនីតិវិធីជាធរមាននៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ អ.វ.ត.ក ដើម្បីធានាថា អាចឈានដល់ការសម្រេចរួមទៅលើបញ្ហាដែលស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់ពួកគាត់"[25]។ អានុភាពផ្លូវច្បាប់នៃការយល់ឃើញនេះ ត្រូវបានបញ្ជាក់បំភ្លឺនៅក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ដែល អ.ប.ជ បានសម្រេចថាក្រោយជូនដំណឹង "ផ្នែកនៃសេចក្តីសម្រេចនៅក្នុងសេចក្តីពិចារណារបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ" ស.ច.ស "ទទួលខុសត្រូវដំណើរការសំណុំរឿងនេះ។"[26] អ.ប.ជ បានរកឃើញថាការឱ្យ ស.ច.ស ចាត់ការ

[22] សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២, កថាខណ្ឌ ៦៥។

[23] សេចក្តីពិចារណាលើសំណុំរឿង ០០៤ ទំព័រ ៤៩។

[24] សេចក្តីពិចារណាលើសំណុំរឿង ០០៤ ទំព័រ ៤៩ កថាខណ្ឌ ១១១។

[25] សេចក្តីពិចារណាលើសំណុំរឿង ០០៤ កថាខណ្ឌ ១១១។

[26] សំណុំរឿង ០០៣ *សេចក្តីសម្រេចរួមលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ និងមេធាវីការពារក្តី មាស មុត ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០៣* ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ឯកសារលេខ D271/5 និង D272/3 ("សេចក្តីសម្រេចរួមក្នុងសំណុំរឿង ០០៣") កថាខណ្ឌ ៧២។

ឡើងវិញ“នឹងធ្វើឲ្យការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមានសមត្ថភាពបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន គឺមិនដូចគ្នាបន្ទាប់ពីចេញសេចក្តីពិចារណាក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ នោះទេ។”[27]

25. ការមើលរំលង ការយល់ឃើញរបស់ អ.ប.ជ, ស.ព.អ បានអះអាងដោយបំភាន់ ថា ដោយផ្អែកលើយុត្តិសាស្ត្រនៃតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិផ្សេងទៀតថា សំណុំរឿង០០៤ គឺស្ថិតក្នុងកាលៈទេសៈនីតិវិធីស្រដៀងនឹងសំណុំរឿង ដែលពុំមានតុលាការណាមួយមានអំណាច ប្រកាសលើបញ្ហានោះដោយសារ “ការរាំងស្ទះផ្លូវច្បាប់ ឬ ឧបសគ្គផ្នែកអនុវត្ត” ហើយវាចាំបាច់ដែលត្រូវដោះស្រាយនូវចន្លោះប្រហោង ដែលអាចមានក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីច្បាប់ ឬ ដើម្បីធានាថា យុត្តិធម៌មិនត្រឹមតែធ្វើបានប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងត្រូវបានគេ*មើលឃើញថា* សម្រេចបានផងដែរ។[28] ការអនុវត្តអន្តរជាតិនេះគួរតែត្រូវបានបន្ធូរបន្ថយដោយ អ.ជ.ត.ក ដោយសារតែគ្មានកាលៈទេសៈនីតិវិធីទាំងនេះណាមួយ អនុវត្តចំពោះសំណុំរឿង ០០៤ នោះទេ។[29]

26. ស.ព.អ ក៏បានលើកឡើងដែរថា អ.ជ.ត.ក គួរតែធ្វើសកម្មភាពដោយមិនចាំបាច់ប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយនានាឲ្យអស់លទ្ធភាព ដូចដែលបានកំណត់ដោយក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិ អ.វ.ត.ក។[30] ដើម្បីគាំទ្រអំណះអំណាងរបស់ខ្លួន ស.ព.អ បានលើកឡើងពីនីតិវិធីនៃ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប (ECtHR) តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអន្តរអាមេរិកកាំង (IACtHR) តុលាការកំពូលអាមេរិក (USSC) ដោយមិនបានពន្យល់ថាតើ ប្រភពទាំងនេះ អនុវត្តចំពោះដំណើរការនៅ អ.វ.ត.ក យ៉ាងដូចម្តេច។[31] វិធានច្បាប់ និងគោលការណ៍ដែលបានបង្កើតឡើងដោយ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប (ECtHR) តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអន្តរអាមេរិកកាំង (IACtHR) និង តុលាការកំពូលអាមេរិក (USSC) មានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងការប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយឲ្យអស់លទ្ធភាព ដែលដំណោះស្រាយ

---

[27] សេចក្តីសម្រេចរួមក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ កថាខណ្ឌ ៧២។

[28] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ១៥ (សង្កត់ន័យបន្ថែមនៅក្នុងឯកសារដើម)។

[29] មិនមាន“ការរាំងស្ទះផ្លូវច្បាប់ ឬ ឧបសគ្គផ្នែកអនុវត្ត” ដោយសារតែ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមាន ដំណើរការពេញលេញដោយមានសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិម្នាក់ (ស.ច.ស.ជ) ជាមួយនឹង សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិម្នាក់(ស.ច.ស.អ) និង បុគ្គលិកផ្នែកច្បាប់ ហើយវាមានដំណើរការប្រក្រតីក្នុងការសម្រេចលើសំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តី ដោយអនុលោមតាមយុត្តាធិការផ្តាច់មុខរបស់ខ្លួន។

[30] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ១៦។

[31] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ១៦។ ស.ព.អ បានប្រើប្រាស់ទំនាក់ទំនងរបស់ ECtHR និង IACtHR ចំពោះរដ្ឋជាសមាជិករបស់ពួកគេ និងទំនាក់ទំនងរបស់តុលាការសហព័ន្ធសហរដ្ឋអាមេរិកចំពោះតុលាការរបស់រដ្ឋ។

ទាំងនេះមិនអាចអនុវត្តបាននោះទេ ដោយសារតែក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិ អ.វ.ត.ក កំណត់យុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះក្នុង អ.វ.ត.ក និងផ្តល់យុត្តាធិការផ្តាច់មុខរបស់ ស.ច.ស លើបញ្ហាដែលពួកគេបានទទួលយក។[32] ម៉្យាងវិញទៀត ការដាក់ស្នើរបស់ ស.ព.អ គឺគ្មានមូលដ្ឋាន។ ដំណោះស្រាយនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ មិនទាន់ប្រើប្រាស់អស់លទ្ធភាពនៅឡើយទេ ដោយសារ ស.ច.ស មានយុត្តាធិការផ្តាច់មុខ និងបានទទួលយកសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីដាក់ស្នើទៅ ស.ច.ស។[33] កាលៈទេសៈនីតិវិធីនៃសំណុំរឿង ០០៤ មិនមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាទៅនឹង កាលៈទេសៈនីតិវិធីដែលបានយោងនៅក្នុងយុត្តិសាស្ត្រសហរដ្ឋអាមេរិក នៅក្នុងរឿងក្តី Mullins Coal Co ទល់នឹង Clark ឡើយ។[34] ស.ព.អ ខកខានមិនបានពន្យល់ពីរបៀបក្នុងការប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយរបស់គាត់ នៅក្នុងចម្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីស្នើទៅ ស.ច.ស ឬ នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ណាមួយប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចដែលមានសក្តានុពលពី ស.ច.ស ឲ្យក្លាយជា "កាយវិការឥតប្រយោជន៍"។[35] ផ្ទុយពីអំណះអំណាងរបស់ ស.ព.អ អំពី "ការប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយឲ្យអស់លទ្ធភាព" គឺមិនមាន "ករណីលើកលែង" ចេញពីនីតិវិធីដែលអនុវត្តបាននៅ អ.វ.ត.ក៖ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត (ក.ស.ច.ស) គឺកំពុងដំណើរការយ៉ាងពេញលេញ និងមានយុត្តាធិការផ្តាច់មុខក្នុងការសម្រេចចិត្តលើញត្តិដែលពុំទាន់សម្រេចនៅក្នុងសំណុំរឿង០០៤ ដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើ។

---

[32] វិធាន ៦៩(២)(ខ) បានផ្តល់ឲ្យ ស.ច.ស នូវយុត្តាធិការផ្តាច់មុខដើម្បីបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅ អ.ជ.ស.ដ ឬ បោះត្រា និងដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងបណ្ណសារ។ វិធាន ៧៧(១៤) បានចែងថារាល់សេចក្តីសម្រេចទាំងអស់របស់ អ.ប.ជ "ត្រូវជូនដំណឹងដល់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត" ហើយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវបន្តកិច្ចនីតិវិធី ជាបន្ទាន់ស្របតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។

[33] ដូចមានខាងលើ កថាខណ្ឌ ២០-២៥។

[34] *Mullins Coal Co ទល់នឹង Clark*, 759 F.2d 1142, 1146 (4th Cir 1985) ដកស្រង់នៅក្នុង បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ១៦។

[35] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ៣២ និង ៣៣។ សូមមើលផងដែរ *Mullins Coal Co ទល់នឹង Clark*, 759 F.2d 1142, 1146 (4th Cir 1985) (ដែលសម្រេចថា "បណ្តឹងវិវាទមិនចាំបាច់ត្រូវការដំណោះស្រាយរដ្ឋបាលឲ្យអស់លទ្ធភាពនោះទេ នៅក្នុងករណីដែលការស្វែងរករបស់ខ្លួននឹងទៅជាកាយវិការឥតប្រយោជន៍")។

ii. បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ស.ព.អ មិនអាចទទួលយកបានទេ ដោយសារវាស្វែងរកការដោះស្រាយឡើងវិញនូវបញ្ហាពីក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ យកមកធ្វើជាចំណុចវិវាទសារជាថ្មី

27. អង្គច្បាប់ នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ក, ខ និង គ ត្រូវបានសម្រេចដោយ អ.ជ.ត.ក រួចមកហើយនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២។ ស.ព.អ មិនបានបង្ហាញពី សំអាងហេតុត្រឹមត្រូវសមហេតុផល ដើម្បីឱ្យ អ.ជ.ត.ក ងាកចេញពីសេចក្តីសម្រេចដែលបានសម្រេចរួចហើយនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ ហើយមិនបានបង្កើតការភាន់ច្រឡំលើអង្គច្បាប់ ឬ ការផ្លាស់ប្តូរកាលៈទេសៈដែលអាចធ្វើឱ្យ អ.ជ.ត.ក ពិនិត្យមើលអង្គច្បាប់ទាំងនេះឡើងវិញនោះទេ។[36]

28. នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ក, ស.ព.អ ស្វែងរកការដោះស្រាយឡើងវិញដែលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតនូវបញ្ហាដែលបានចោទសួរថាតើដីកាដំណោះស្រាយផ្ទុយគ្នាខុសច្បាប់ឬយ៉ាងណា យកមកធ្វើជាចំណុចវិវាទសារជាថ្មី។[37] អ.ជ.ត.ក បានសម្រេចថា "ដោយផ្អែកលើការយល់ឃើញរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ ដែលថា ការបំពេញកិច្ចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត គឺខុសច្បាប់ មានន័យថា ពុំមានដីកាដំណោះស្រាយណាមួយមានសុពលភាពឡើយ"[38]។ ប្រសិនបើ អ.ជ.ត.ក មិនយល់ស្របនឹងការយល់ឃើញរបស់ អ.ប.ជ ទេ នោះនឹងមានការកែប្រែកំហុសដោយសារ អ.ជ.ត.ក មានអំណាចក្នុងការក្នុងការ "លើកបញ្ហាឡើង *តាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ខ្លួន* 'raise questions *ex proprio motu*' ដែលបញ្ហាអង្គច្បាប់គឺមានសារៈសំខាន់ទូទៅចំពោះយុត្តិសាស្ត្ររបស់ អ.វ.ត.ក។"[39] ស.ព.អ បានត្រឹមលើកអំណះអំណាងដដែលៗ ដែលខ្លួនបានធ្វើនៅចំពោះមុខ អ.ប.ជ ដែលថាវិធាន ១(២) បានផ្តល់មូលដ្ឋានច្បាប់សម្រាប់ ស.ច.ស ដើម្បីចេញដីកាដំណោះស្រាយចំនួនពីរ[40] ដែល អ.ប.ជ បានច្រានចោលការចេញដីកាដំណោះស្រាយផ្ទុយគ្នា

---

[36] ដូចមានខាងលើ កថាខណ្ឌ ១៨-១៩។

[37] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ៣៦-៤៤។

[38] សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៧១(v)។

[39] សាលដីកាសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០១, កថាខណ្ឌ ១៥ និង ១៦។

[40] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ៤១ ការអះអាងឡើងវិញនូវអំណះអំណាងដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុង *បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើកលែងការចោទប្រកាន់ យឹម ទិត្យ (D381)* ចុះថ្ងៃទី០២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារលេខ D381/19 កថាខណ្ឌ ១៧៣។

នៅគ្រប់កាលៈទេសៈទាំងអស់[41] ទោះបីជាបន្ទាប់ពី អ.ជ.ត.ក បានជំរុញឱ្យ អ.ប.ជ បញ្ជាក់ពីទស្សនៈរបស់ខ្លួនលើវិធាន ១(២) ក៏ដោយ។[42]

29. នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ខ, ស.ព.អ ស្វែងរកការដោះស្រាយឡើងវិញដែលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតនូវបញ្ហាដែលបានចោទសួរថាតើដីកាដំណោះស្រាយត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ និងគ្មានសុពលភាព ទោះបីជាការចេញក្នុងពេលដំណាលគ្នារបស់វា គឺខុសច្បាប់ក៏ដោយ។[43] នេះមិនមែនជាបញ្ហានោះទេ ដូចដែល អ.ជ.ត.ក បានទទួលស្គាល់យ៉ាងច្បាស់លាស់។[44] ការប៉ុនប៉ងដែលវៀចវេរ ក្នុងការបែងចែករវាងដីកាដំណោះស្រាយដែលត្រូវបានចេញដោយខុសច្បាប់ និងប្រសិទ្ធភាពផ្លូវច្បាប់របស់វា គឺជាការពិចារណាបែបបំភាន់យ៉ាងច្បាស់ក្រឡែត។

30. នៅក្នុងមូលដ្ឋាន គ, ស.ព.អ ស្វែងរកការដោះស្រាយឡើងវិញដែលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតនូវបញ្ហាដែលបានចោទសួរថា ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ត្រូវបានបដិសេធដោយសំឡេងគាំទ្រច្រើនលើសលុបដែរឬទេ ដូច្នេះសំណុំរឿងត្រូវបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ។[45] អ.ជ.ត.ក បានកំណត់រួចហើយនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ ថាប្រសិនបើគ្មានការ ចេញនូវដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដោយស្របច្បាប់នោះ វាគ្មានមូលដ្ឋានដើម្បីបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះនោះទេ។[46] ដោយការព្យាយាមធ្វើដូច្នេះ ដោយយោងតាមសេចក្ដីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ ស.ព.អ "គេចវេស ឬ មិនអើពើអំពីផលវិបាកនៃការយល់ឃើញជា*ឯកច្ឆន្ទ* របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

[41] សំណុំរឿង ០០៤/២ *សេចក្ដីពិចារណាលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ* ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារលេខ D359/24 និង D360/33 កថាខណ្ឌ ១២១។ សំណុំរឿង ០០៣ *សេចក្ដីពិចារណាលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ* ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ ឯកសារលេខ D266/27 និង D267/35 កថាខណ្ឌ ១០៣ និង ១០៤។ សេចក្ដីពិចារណាលើសំណុំរឿង ០០៤ កថាខណ្ឌ ១០៩ និង ១១០។

[42] សេចក្ដីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៦៨ ចែងថា ("ទោះវិធានអនុញ្ញាតឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើសកម្មភាពជាលក្ខណៈបុគ្គល ក៏នៅតែត្រូវដោះស្រាយដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។")

[43] បណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ៤៥-៥១។

[44] សេចក្ដីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៦៧។ អ.ជ.ត.ក បានទទួលស្គាល់ថាដោយសារតែភាពមិនអាចអនុញ្ញាតបាននៃការចេញដីកាដំណោះស្រាយផ្ទុយគ្នានោះ មិនមានដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះស្របច្បាប់នៅពេលដែលមានដីកាដំណោះស្រាយពីរត្រូវបានចេញនោះទេ។

[45] បណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ៥២-៥៧។

[46] សេចក្ដីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៦៧។

ដែលថាដីកាដំណោះស្រាយគឺជាលទ្ធផលនៃចំណាត់ការ*ខុសច្បាប់ និងមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់*។[47] មិនមានបញ្ហាផ្ទាល់ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ថាតើដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះត្រូវបានបដិសេធដោយ អ.ប.ជ ស្របតាមសំឡេងគ្រាំទ្រច្រើនលើសលុបឬទេ ដោយសារនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ អ.ប.ជ បានសម្រេច*ជាឯកច្ឆន្ទ* ថាការចេញដីកាដំណោះស្រាយចំនួនពីរ គឺខុសច្បាប់ហើយលទ្ធផលនៃសេចក្តីសម្រេចនេះគឺដូចគ្នាទៅនឹងសំណុំរឿង ០០៤/២ ដែរ៖ ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដែលត្រូវបានចេញដោយខុសច្បាប់គឺមិនមានអត្ថិភាពនោះទេ។[48]

31. ដូចដែលមានកត់សម្គាល់ដោយ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ ស.ព.អ បានស្នើសុំយ៉ាងច្បាស់លាស់នូវ សេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយរបស់ អ.ជ.ត.ក ចំពោះបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់ខ្លួនថា "យុត្តិសាស្ត្រដែលមានសំអាងហេតុពេញលេញគឺជាការចាំបាច់ ដោយសារកាលៈទេសៈនៃនីតិវិធីប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដែលមានសក្តានុពលទំនងនឹងមានអត្ថិភាពនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤។"[49] ដោយបានឃើញពីជំហររបស់ ស.ព.អ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ ការប៉ុនប៉ងជាថ្មីរបស់ ស.ព.អ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ (និងសំណុំរឿង ០០៣[50]) ស្វែងរកការដោះស្រាយឡើងវិញនូវបញ្ហាដែលត្រូវបានសម្រេចម្តងរួចមកហើយមកធ្វើជាចំណុចវិវាទសារជាថ្មីនិងដើម្បីឱ្យ អ.ជ.ត.ក បដិសេធគោលជំហររបស់ខ្លួនពីមុន គឺត្រូវបានបង្ហាញថាជា*ការផ្លាស់ប្តូរទាំងស្រុង (volte face)* ដោយភាពវៀចវេររបស់ ស.ព.អ។ ស.ព.អ មិនផ្តល់សំអាងហេតុត្រឹមត្រូវសមហេតុផល អង្គច្បាប់ថ្មី ឬការផ្លាស់ប្តូរកាលៈទេសៈសម្រាប់ អ.ជ.ត.ក ដើម្បីស្តាប់អំណះអំណាងលើបញ្ហាទាំងនោះម្តងទៀតនោះទេ។[51]

---

[47] ដូចមានខាងលើ (សង្កត់ន័យបន្ថែមនៅក្នុងឯកសារដើម)។

[48] សេចក្តីពិចារណាលើសំណុំរឿង ០០៤ ទំព័រ ៩៩។ ក្នុងន័យនេះ មូលដ្ឋាន គ គឺជាការពិចារណារងនៃ មូលដ្ឋាន ខ ដែលត្រូវបានលុបចោលដោយ មូលដ្ឋាន ក។

[49] សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៤២ ដោយដកស្រង់សំណុំរឿង ០០៤/២ *បណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិប្រឆាំងនឹងការរំលត់ជាធរមាននៃសំណុំរឿង ០០៤/២ របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង* ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០ ឯកសារលេខ E004/2/1 កថាខណ្ឌ ៤៨, ៥៨-៦១។

[50] សំណុំរឿង ០០៣ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ទៅនឹងសំណើរបស់ មាស មុត សុំបញ្ចប់សំណុំរឿង ០០៣ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ ឯកសារលេខ ៤/១។

[51] ដូចមានខាងលើ កថាខណ្ឌ ១៨-១៩។

V. ចម្លើយតប

i. ស.ព.អ ស្នើសុំដំណោះស្រាយដែលត្រូវបានបដិសេធនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២

32. ស.ព.អ បានស្នើសុំ អ.ជ.ត.ក ឲ្យអនុវត្តមូលដ្ឋានច្បាប់ដែលត្រូវបានបដិសេធនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២[52]។ ទោះបីជាមានការស្នើសុំដំណោះស្រាយដូចគ្នា ដែលត្រូវបានបដិសេធដោយ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដោយមានសំអាងហេតុនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២[53] ក្តីក៏ ស.ព.អ មិនបានផ្តល់ "សំអាងហេតុត្រឹមត្រូវសមហេតុផល" ដើម្បីងាកចេញពីសេចក្តីសម្រេចនោះឡើយ[54]។ ពុំមានការភាន់ច្រឡំលើអង្គច្បាប់នៅក្នុងសំអាងហេតុរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ ឬ ការផ្លាស់ប្តូរកាលៈទេសៈដែលអាចជាយុត្តិកម្ម ដើម្បីអោយ អ.ជ.ត.ក អនុវត្តខុសគ្នានៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ឡើយ។

33. នៅក្នុងករណីដែល អ.ជ.ត.ក រកឃើញថា បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ស.ព.អ អាចទទួលយកបាន ក៏មូលដ្ឋានទាំងអស់នៃបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវតែបដិសេធ ដោយសារ៖ (i).មូលដ្ឋាន ក, ខ និង គ គឺ ស.ព.អ មានកំហុសដោយមិនទទួលស្គាល់ថាការចេញដីកាដំណោះស្រាយចំនួនពីរគឺខុសច្បាប់ ដូចនេះ ដីកាដំណោះស្រាយទាំងពីរត្រូវចាត់ទុកថាមោឃៈ និង គ្មានសុពលភាព៖ និង (ii). នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ឃ, ស.ព.អ បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខដោយមិនត្រឹមត្រូវចំពោះ មតិដាច់ដោយឡែករបស់ អ.ប.ជ ដែលមាន"ភាពមិនពាក់ពន្ធ័"។

ii.មូលដ្ឋាន ក, ខ និង គ៖ ស.ព.អ មានកំហុសដោយមិនទទួលស្គាល់ថាការចេញដីកាដំណោះស្រាយចំនួនពីរគឺខុសច្បាប់ ដូចនេះដីកាដំណោះស្រាយទាំងពីរត្រូវចាត់ទុកថាមោឃៈ និងគ្មានសុពលភាព

34. នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ក, ខ និង គ, ស.ព.អ បានអះអាងដោយមិនត្រឹមត្រូវថាសំណុំរឿង ០០៤ ត្រូវតែបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ដោយយោងតាមគោលជំហរស្វ័យប្រវត្តិ ពីព្រោះ៖ (i) ដីកាដំណោះស្រាយមិនត្រូវបានចេញដោយខុសច្បាប់នោះទេ (ii)"ប្រសិនបើ*សម្រាប់គោលបំណងវែកញែក (arguendo)*

---

[52] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ២-៥។

[53] សំណុំរឿង ០០៤/២ *បណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិប្រឆាំងនឹងការរំលត់ជាធរមាននៃសំណុំរឿង ០០៤/២ របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង* ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០ ឯកសារលេខ E004/2/1 កថាខណ្ឌ៤៨, ៥៨-៦១។

[54] ដូចមានខាងលើ កថាខណ្ឌ ១៨-១៩។

ការចេញក្នុងពេលដំណាលគ្នារបស់វា គឺខុសច្បាប់" ការណ៍ធ្វើបែបនេះ មិនត្រូវបានចាត់ទុកថា មោឃៈ និង គ្មានសុពលភាព ឡើយ និង (iii)ការបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ មិនត្រូវបានបដិសេធ ដោយ អ.ប.ជ ដោយសំឡេងគ្រាំទ្រច្រើនលើសលុបឡើយ។[55] ដូចដែលមេធាវីការពារក្ដីបានផ្ដល់អំណះអំណាងនៅចំពោះមុខ អ.ជ.ត.ក រួចមកហើយ នៅពេលដែលមេធាវីការពារក្ដីស្វែងរកការធ្វើអន្តរាគមន៍នៅក្នុងសំណុំរឿង០០៤/២ នៅពេលនោះ មិនមានបញ្ហាថាតើ "ផលប៉ះពាល់" ឬ "ផលវិបាក" នៃសេចក្ដីសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទ របស់ អ.ប.ជ គឺធ្វើឱ្យដីកាដំណោះស្រាយត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ និង គ្មានសុពលភាព នោះឡើយ ដោយហេតុថាសេចក្ដីសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទ របស់ អ.ប.ជ នោះឯងគឺជា*ការយល់ឃើញថាគ្មានដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដែលមានសុពលភាពដើម្បីបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះនោះទេ*។[56] សេចក្ដីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ បានបង្ហាញអំពីជំហារនេះ ដោយរកឃើញថា "កិច្ចដែលគ្មានសុពលភាព មិនអាចបង្កើតផលវិបាក ឬ លទ្ធផលត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ទេ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ជាការសមហេតុផលដែលថា ចំណាត់ការប្រភពដើម ដែលជាដីកាដំណោះស្រាយនីមួយៗនោះ ពុំមានអានុភាពផ្លូវច្បាប់ទេ។"[57]

35. អ.ប.ជ បានរកឃើញថា ការចេញដីកាដំណោះស្រាយចំនួនពីររបស់ ស.ច.ស នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ គឺខុសច្បាប់ ហើយ វិធាន១(២) មិនបានផ្ដល់នូវមូលដ្ឋានច្បាប់ដើម្បីបង្វែរពីតម្រូវការនៅក្នុងវិធាន ៦៧(១) ដើម្បីចេញដីកាដំណោះស្រាយតែមួយនោះទេ[58]។ អ.ប.ជ ពិចារណាថា ការចេញដីកាដំណោះស្រាយចំនួនពីររបស់ ស.ច.ស មិនត្រឹមតែចាត់ទុកថាជាកំហុសនីតិវិធីប៉ុណ្ណោះនោះទេ

---

[55] បណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ៣៦-៥៧ ជាពិសេស កថាខណ្ឌ ៤៥។

[56] *សំណើរបស់ យឹម ទិត្យ សុំការអនុញ្ញាតធ្វើអន្តរាគមន៍ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ ស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល* ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០ ឯកសារលេខ E004/2/3 កថាខណ្ឌ ១៥-១៩។ សូមមើលផងដែរ *សំណើរបស់ យឹម ទិត្យ សុំសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតឱ្យ បញ្ចប់ បោះត្រា ដាក់បញ្ចូលសំណុំរឿង ០០៤ ទៅក្នុងបណ្ណសារជាបន្ទាន់* ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ ឯកសារលេខ D386 កថាខណ្ឌ ១៤-១៧។

[57] សេចក្ដីសម្រេចលើសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៦៧។

[58] សេចក្ដីពិចារណាលើសំណុំរឿង ០០៤ កថាខណ្ឌ ១១០។

ប៉ុន្តែ "វាហួសពីការរំលោភបំពានទៅលើគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាននៃក្របខណ្ឌគតិយុត្តិរបស់ អ.វ.ត.ក"[59]។

36. "ការចេញដោយខុសច្បាប់"នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ប.ជ គឺមានន័យដូចនឹង"ទុកជាមោឃៈ និងគ្មានសុពលភាព"។ មេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងនូវអំណះអំណាងនេះនៅចំពោះមុខ អ.ប.ជ និង អ.ជ.ត.ក។[60] តាមការពិត ចៅក្រម អ.ជ.ត.ក ទាំងអស់បានទទួលស្គាល់ចំណុចសំខាន់នៃច្បាប់ ៖ ដីកាបង្គាប់របស់តុលាការដែលគ្មានមូលដ្ឋានច្បាប់ គឺមោឃៈ មានន័យថា ខ្លឹមសារ និងគោលបំណងទាំងអស់ ពុំមានអត្ថិភាពទៀតឡើយ។[61] ស.ព.អ មិនបានផ្តល់ សំអាងហេតុត្រឹមត្រូវសមហេតុផល សម្រាប់ អ.ជ.ត.ក ដើម្បីងាកចេញពីការរកឃើញនេះទេ ដោយគ្រាន់តែអះអាងថា វិធាន ៦៧(១) ត្រូវតែអានក្នុងបរិបទ ហើយភ្ជាប់ជាមួយវិធាន ១(២) "នេះមានន័យថា ស.ច.ស នីមួយៗអាចចេញដីកាដំណោះស្រាយបាន។"[62] អ.ជ.ត.ក បានពិចារណាវិធាន ១(២) នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ ដោយបានរកឃើញថា "ថាតើវិធាន ១(២) អនុញ្ញាតឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើសកម្មភាពរៀងៗខ្លួន ដែលត្រូវតែដោះស្រាយដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។"[63] នៅក្នុងការពិចារណាជាបន្តបន្ទាប់នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ អ.ប.ជ បានបញ្ជាក់ថា វិធាន ១(២) មិន

---

[59] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ២២-២៣, ៤៥-៤៩។ សូមមើល សេចក្តីពិចារណាលើសំណុំរឿង ០០៤ កថាខណ្ឌ ១១៤។

[60] *ចម្លើយតបរបស់ យឹម ទិត្យ ទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិ* ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ ឯកសារលេខD381/26 កថាខណ្ឌ១២-២៦។ *សំណើរបស់ យឹម ទិត្យ សុំការអនុញ្ញាតធ្វើអន្តរាគមន៍ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ ស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល* ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០ ឯកសារលេខ E004/2/3 កថាខណ្ឌ ១៥-១៩។

[61] សេចក្តីសម្រេចលើសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៥៤ និង ៦៧។

[62] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ៤១ ការអះអាងឡើងវិញនូវអំណះអំណាងដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុង *បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើកលែងការចោទប្រកាន់ យឹម ទិត្យ* (D381) ចុះថ្ងៃទី០២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារលេខ D381/19 កថាខណ្ឌ ១៧៣។

[63] សេចក្តីសម្រេចលើសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៦៨។

អនុញ្ញាតឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើសកម្មភាពឯកបុគ្គល និងចេញដីកាដំណោះស្រាយចំនួនពីរ ឡើយ។[64]

37. អ.ជ.ត.ក បានសម្រេចរួចហើយថា គោលជំហរស្វ័យប្រវត្តិមិនអាចអនុវត្តបាន ដោយគ្មានដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដែលមានសុពលភាពឡើយ។[65] ជាងនេះទៅទៀត អ.ជ.ត.ក បានរកឃើញថាអំណះអំណាងដែលបានស្នើដោយ ស.ព.អ ថា"គោលជំហរស្វ័យប្រវត្តិ"ត្រូវអនុវត្តដើម្បីដំណើរការសំណុំរឿង ក្នុងករណីដែលមិនមានសំឡេងគាំទ្រច្រើនលើសលុបសម្រាប់ការលើកលែងការចោទប្រកាន់ "គេចវេស ឬ មិនអើពើអំពីផលវិបាកនៃការយល់ឃើញ*ជាឯកច្ឆន្ទ* របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលថាដីកាដំណោះស្រាយ គឺជាលទ្ធផលនៃ*ចំណាត់ការខុសច្បាប់ និងមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់*។"[66] ផ្អែកលើការយល់ឃើញជាឯកច្ឆន្ទរបស់ អ.ប.ជ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ និងការសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទរបស់ អ.ជ.ត.ក ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ មិនមានដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដែលមានសុពលភាពនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ នោះទេ។ ស.ព.អ មិនបានផ្តល់ សំអាងហេតុត្រឹមត្រូវសមហេតុផល សម្រាប់ អ.ជ.ត.ក ដើម្បីងាកចេញពីសេចក្តីសម្រេចនេះទេ ហើយពេលនេះពិចារណា ថាសំណុំរឿងអាចបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ តាមរយៈបានចេញដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ(ទុកជាមោឃៈ និងគ្មានសុពលភាព) ដែលចេញដោយខុសច្បាប់ ។

38. អ.ជ.ត.ក ក៏បានសម្រេចថាដំណោះស្រាយសមស្របនៅក្នុងករណីបែបនេះ គឺត្រូវតែបញ្ចប់សំណុំរឿង។ អ.ជ.ត.ក បានពិចារណាឃើញថា "ពុំមានការឯកភាពបន្ទាប់ពីរយៈពេលដប់បីឆ្នាំនៃកិច្ចស៊ើបសួរដែល អោ អាន ស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់តុលាការ។ អង្គជំនុំជម្រះពិចារណាឃើញថា ក្នុងករណីពុំមានដីកាដែលអាចអនុវត្តមាន និងជាក់លាក់ ប្រឆាំងនឹង អោ អាន សំណុំរឿង ០០៤/២ ប្រឆាំងនឹងរូបគាត់ គប្បីត្រូវបញ្ចប់នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក។"[67] ស.ព.អ មិនបានផ្តល់ សំអាងហេតុត្រឹមត្រូវសមហេតុផល សម្រាប់ អ.ជ.ត.ក ដើម្បីងាកចេញពីសេចក្តីសម្រេចនេះទេ ហើយទៅធ្វើការពិចារណានៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ថាតើ ដីកាដំណោះស្រាយទាំងពីរ "បាននាំឱ្យ

---

[64] សំណុំរឿង ០០៣ *សេចក្តីពិចារណាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ* ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ ឯកសារលេខ D266/27 និង D267/35 កថាខណ្ឌ ១០៣ និង ១០៤។ សេចក្តីពិចារណាលើសំណុំរឿង ០០៤ កថាខណ្ឌ ១០៩ និង ១១០។

[65] សេចក្តីសម្រេចលើសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៦៧។

[66] សេចក្តីសម្រេចលើសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៦៧ (សង្កត់ន័យបន្ថែមនៅក្នុងឯកសារដើម)។

[67] សេចក្តីសម្រេចលើសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៦៩។

មានភាពអយុត្តិធម៌ឬទេ" ឬ "បានបណ្ដាលឱ្យមានលទ្ធផលអយុត្តិធម៌ធ្ងន់ធ្ងរទាំងស្រុងនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដែរឬទេ" ហើយភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានចោទប្រកាន់ តម្លៃសង្គមនៃការរារាំងរឿងក្ដីមិនឱ្យបន្តទៅមុខ ផលប្រយោជន៍ និងសិទ្ធិរបស់ភាគីទាំងអស់ និងភាពសមាមាត្រនៃដំណោះស្រាយណាមួយចំពោះព្យសនកម្មដែលបានចោទប្រកាន់"។[68]

39. ស.ព.អ ដាក់សំណើនេះដោយការបង្ហាញការណ៍មិនពិត ឬបំភាន់ ជាមួយនឹងយុត្តិសាស្ត្រមិនសមហេតុផល។ ទីមួយ ស.ព.អ សំអាងខុស លើបទដ្ឋាននៃការត្រួតពិនិត្យលើកំហុសនីតិវិធីដែលអាចដោះស្រាយបាននៅក្នុងសាលក្រម[69] មិនអើពើនឹងសេចក្ដីសម្រេចជាឯកច្ឆ័ន្ទរបស់ អ.ប.ជ ដែលថា ស.ច.ស បានប្រព្រឹត្ត"កំហុសអង្គច្បាប់ធ្ងន់ធ្ងរ"ក្នុងការចេញដីកាដំណោះស្រាយចំនួនពីរធ្វើឱ្យ "ប៉ះពាល់" និង "ធ្វើឱ្យអន្តរាយ" ដល់ក្របខណ្ឌគតិយុត្តិរបស់ អ.វ.ត.ក ទាំងមូល។[70] ស.ព.អ ពឹងផ្អែកបន្ថែមទៀតលើសំណុំរឿងក្ដីមិនត្រឹមត្រូវពី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប(ECtHR) លើការកំណត់ "ភាពត្រឹមត្រូវយុត្តិធម៌នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី" និងយុត្តិសាស្ត្រក្នុងច្បាប់ខំមិនឡ (Common Law) ពីសហរដ្ឋអាមេរិក ស្ដីពីការបំបិទចោលភស្តុតាង ដោយបង្ហាញការណ៍មិនពិតពីសំណុំរឿងក្ដីទាំងនោះជា "យុត្តិសាស្ត្រ" ដែលអាចអនុវត្តបាននៅ អ.វ.ត.ក ក្នុងការកំណត់ដំណោះស្រាយសមស្របសម្រាប់ការចេញដីកាដំណោះស្រាយដោយខុសច្បាប់។[71] ជាចុងក្រោយ ស.ព.អ បានលើកយករឿងក្ដីយុត្តិសាស្ត្រដោយបំភាន់ថា សំណុំរឿងអាចត្រូវបានបញ្ចប់ នៅពេលមានការរំលោភបំពានលើកិច្ចដំណើរការ នៅក្នុងករណីពិសេសនៃ "*ការរំលោភបំពានធ្ងន់ធ្ងរ*។"[72]

---

[68] បណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ៤៦។

[69] បណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ២២ ដោយលើកឡើងអំពីបទដ្ឋាននៃការពិនិត្យបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អ.ជ.ត.ក ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១, *សាលដីកាសម្រេចលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍* ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកសារលេខ F36 កថាខណ្ឌ ១០០។

[70] សេចក្ដីពិចារណាលើសំណុំរឿង ០០៤ កថាខណ្ឌ ១១១, ១១២ និង ១១៤។

[71] បណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ២៣ ជើងទំព័រ ៤៤ ដោយដកស្រង់ *inter alia Ibrahim and others ទល់នឹង ចក្រភពអង់គ្លេស* នៅក្នុងការអនុវត្តរបស់ ECtHR ឯកសារ ៥០៥៤១/០៨, ៥០៥៧១/០៨, ៥០៥៣៧៣/០៨, ០៤៣៥១/០៩, សាលក្រម, ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ កថាខណ្ឌ ២៥២ និង *Hudson ទល់នឹង Michigan* ឯកសារ ៥៤៧ U.S. ៥៨៦, ៥៩១ (២០០៦)។

[72] បណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ៥០ ជើងទំព័រ ៩២ ដោយដកស្រង់ សំណុំរឿង ០០២ *សាលដីកាលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដែលបដិសេធសំណើសុំផ្អាកកិច្ចស៊ើបសួរដោយមូលហេតុរំលោភនីតិវិធី* (D264/1) ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១០ ឯកសារលេខ D264/2/6 កថាខណ្ឌ ២៨។

ផ្ទុយពី ស.ព.អ ការខ្វះការសម្រេចចុងក្រោយចំពោះការស៊ើបអង្កេតអស់រយៈពេល ១៥ ឆ្នាំលើសំណុំរឿងរបស់លោក យឹម ទិត្យ ដែលមិនមានការព្រមព្រៀងគ្នាក្នុងចំណោម សហព្រះរាជអាជ្ញា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬ ចៅក្រមនៃ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ថាតើគាត់ស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការផ្នែកបុគ្គលរបស់ អ.វ.ត.ក ឬទេនោះ បានបង្កើត "ផលវិបាកធ្ងន់ធ្ងរ" ដល់សិទ្ធិក្នុងការទទួលការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ ធ្វើឱ្យការបញ្ចប់រឿងក្តីគឺជាដំណោះស្រាយដែលសមស្រប។[73]

40. ស.ព.អ មិនបានផ្តល់ សំអាងហេតុត្រឹមត្រូវសមហេតុផល សម្រាប់ អ.ជ.ត.ក ដើម្បីងាកចេញពីអង្គច្បាប់របស់ខ្លួននៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ នេះមានន័យថាពុំមានដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ នោះទេ។[74] ដូច្នេះ មូលដ្ឋាន ក, ខ និង គ ត្រូវតែបដិសេធចោល។

iii.មូលដ្ឋាន ឃ៖ ស.ព.អ បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខដោយមិនត្រឹមត្រូវ ចំពោះមតិដាច់ដោយឡែករបស់ អ.ប.ជ ដែលមាន*"ភាពមិនពាក់ពន្ធ័"*

41. នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ឃ, ស.ព.អ បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខលើផ្នែកមតិយោបល់ដាច់ដោយឡែករបស់សហចៅក្រមជាតិនៃ អ.ប.ជ ដោយអះអាងថា សំណុំរឿង ០០៤ គឺមិនខុសច្បាប់។[75]

42. អ.ជ.ត.ក បានសម្រេចរួចហើយថាការប្រកាសចេញដីកាដំណោះស្រាយចំនួនពីរជាលទ្ធផលនៃ *"ចំណាត់ការខុសច្បាប់ និងមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់"* ហើយ ផ្នែកមតិយោបល់ដាច់ដោយឡែករបស់ចៅក្រមនៃ អ.ប.ជ គឺ "មិនពាក់ព័ន្ធ" "ជាការអនុវត្តមិនចាំបាច់" និង "ច្រំដែល"[76]។ ស.ព.អ មិនបានផ្តល់ សំអាងហេតុត្រឹមត្រូវសមហេតុផលសម្រាប់ អ.ជ.ត.ក ដើម្បីងាកចេញពី អង្គច្បាប់របស់ខ្លួនឡើយ។ ដូច្នេះ មូលដ្ឋាន ឃ ត្រូវតែបដិសេធចោលដោយសារមិនមានភាពពាក់ព័ន្ធ។[77]

---

[73] សំណុំរឿង ០០៣ *សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិសុំឱ្យបញ្ជូនសំណុំរឿង ០០៣ ទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង* ថ្ងៃទី២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១ ឯកសារលេខ D270/7 កថាខណ្ឌ ២៥-២៧។ សូមមើលផងដែរ សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៦៩។

[74] ដូចមានខាងលើ កថាខណ្ឌ ១៨-១៩។

[75] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ កថាខណ្ឌ ៥៨-៧១។

[76] សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/២ កថាខណ្ឌ ៥៣, ៦៧ (សង្កត់ន័យបន្ថែមនៅក្នុងឯកសារដើម)។

[77] ដូចមានខាងលើ កថាខណ្ឌ ១៨-១៩។

អាស្រ័យហេតុនេះ យោងតាមសំអាងហេតុទាំងអស់ដែលបានលើកឡើងខាងលើ មេធាវីការពារក្តីសូមស្នើដោយគោរពដល់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល មេត្តា៖

(1) **បដិសេធ** មិនអនុវត្តយុត្តាធិការដែលមានជាប់មកជាមួយរបស់ខ្លួនលើសំណុំរឿង ០០៤ ដោយសារតែនៅពេលនេះ ស.ច.ស មានយុត្តាធិការផ្តាច់មុខ។

(2) **បដិសេធ** បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ស.ព.អ តាំងពីដំបូង (*in limine*)។

ឬម៉្យាងវិញទៀត

(3) **សម្រេចថា** មូលដ្ឋាន ក, ខ និង គ មិនអាចទទួលយកបាន ដោយសារវាស្វែងរកការដោះស្រាយឡើងវិញដោយមិនត្រឹមត្រូវនូវបញ្ហាដែលត្រូវបានសម្រេចរួចមកហើយ មកធ្វើជាចំណុចវិវាទសារជាថ្មី និងមិនអាចទទួលយកបាន ដោយអនុលោមតាមវិធាន ១០៤(១) និង ១០៥(៤)។

(4) **សម្រេចថា** មូលដ្ឋាន ឃ មិនមានភាពពាក់ព័ន្ធ និង មិនអាចទទួលយកបាន ដោយអនុលោមតាមវិធាន ១០៤(១) និង ១០៥(៤)។

(5) **បដិសេធ** បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ស.ព.អ តាំងពីដំបូង (*in limine*)។

សូមអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមេត្តាទទួលយកចម្លើយតបនេះដោយគោរព។

សូ មូស្សេទ្ទី	**Suzana TOMANOVIĆ**

សហមេធាវីការពារក្តីលោក យឹម ទិត្យ

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្ងៃទី ០១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២១